

Høringsnotat til udkast til ændringer i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Et udkast til ændring af bekendtgørelsen om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) har været i høring i perioden fra den 27. oktober til den 17. november 2017.

KL, Landbrug & Fødevarer, Varde Kommune, Vikinggenetics og Økologisk Landsforening har afgivet høringssvar med bemærkninger til høringssudkastet.

Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri og Danske Vandværker har afgivet høringssvar uden bemærkninger til høringssudkastet.

Miljø- og Fødevareministeriet har efter høring af berørte myndigheder truffet afgørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) om, at ændringerne af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke har væsentlig indvirkning på miljøet. Afgørelsen er offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside, www.mfvm.

I høringsnotatet redegøres indledningsvis for tværgående bemærkninger til udkastet til ændringer eller til husdyrreguleringen i det hele taget. Dernæst redegøres for de væsentligste bemærkninger og forslag, som høringssvarene giver udtryk for, i relation til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen samt de ændringer, som høringssvarene har givet anledning til. Ministeriet har desuden foretaget andre mindre rettelser m.v.

Tværgående bemærkninger	2
Generelt	2
Beregningsgrundlag og emissionsfaktorer m.v.	3
Bemærkninger til de enkelte bestemmelser	5
Bekendtgørelsens anvendelsesområde, definitioner m.v. (kapitel 1)	5
Undtagelser fra husdyrbrugloven (kapitel 4)	6
Hævede tilladelsesgrænser for visse husdyrbrug	6
Afgøringsdyrehold	7
Dispensationsmulighed	8
Anmeldeordninger (kapitel 6-12).....	8
Anmeldeordningen i § 10 om visse anlæg og driftsbygninger.....	9
Anmeldeordningen i § 11 om bl.a. ensilageopbevaringsanlæg	10
Anmeldeordningen i § 12 om vinteropstaldning.....	11
Anmeldeordningen i § 14 om skift i dyretype.....	11
Anmeldeordningen i § 18 om skift i dyretype m.v.	13
Afgørelsen om anmeldelser efter § 19.....	13
Ønske om ny anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg m.v.14	
Ønske om ny anmeldeordning for ændring i mælkeydelse	15
Godkendelse, tilladelse og revurdering af godkendelser (afsnit V)	16
Krav til indretning og drift af visse husdyrbrug (kapitel 15)	16
Administrative bestemmelser (afsnit VI)	16
Bemærkninger til teksten i bekendtgørelsens bilag	17

Tværgående bemærkninger

Generelt

KL bemærker, at man har det samlede indtryk, at bekendtgørelsen kommunikativt bliver bedre med de foreslåede ændringer.

Landbrug & Fødevarer anerkender det store arbejde, der er udført i forbindelse med den ændring af husdyrbrugloven, der er trådt i kraft i 2017, og bemærker, at det er vigtigt, at der løbende er fokus på mulighederne for at rette uhensigtsmæssigheder, fejl og eventuelle mangler i både regulering og vejledninger, hvilket det aktuelle forslag til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen anføres at være en god start på. Landbrug & Fødevarer finder, at forslaget indeholder fornuftige præciseringer, men også væsentlige og unødvendige stramninger. Man ser frem til en fortsat dialog på området, så husdyrreguleringen også fremadrettet kan forbedres, og der kan opnås enklere løsninger med mere fleksibilitet til erhvervet.

Landbrug & Fødevarer fremhæver overordnet, at det er vigtigt for den fortsatte udvikling af nye miljøteknologiske løsninger, at der sættes fokus på mulighederne for afprøvning af nye teknikker og teknologier, der kan reducere miljøpåvirkningerne fra husdyrproduktion. Hvis ikke teknologierne kan afprøves i praksis, vil der aldrig opnås tilstrækkelig viden om de reelle effekter. Landbrug & Fødevarer ønsker bl.a. på den baggrund dialog om mulige tilpasningsmuligheder i anmeldeordningerne.

Økologisk Landsforening bemærker generelt, at bekendtgørelsesudkastet ikke adresserer de problemstillinger, som Økologisk Landsforening gav udtryk for i den sidste høringsrunde. Foreningen fik ellers den opfattelse, at kommentarerne ville blive taget i betragtning ved efterfølgende ændringer af bekendtgørelserne tilknyttet husdyrbrugloven. Generelt efterlyser Økologisk Landsforening mere dialog om behov for justeringer og mulige løsninger. Efter foreningens opfattelse er der ikke foretaget en tilstrækkelig konsekvensvurdering af stipladsmodellen i forhold til, hvordan den rammer økologer og muligheden for at lægge dansk landbrug om til økologi.

Økologisk Landsforening anfører desuden generelt om godkendelses- og tilladelsesordningen, at økologiske producenter underlægges større byrder som følge af den husdyrregulering, der trådte i kraft 1. august 2017 end deres konventionelle kolleger. Det anføres, at økologer får flere udgifter til godkendelser, og at små økologiske husdyrhold bliver omfattet af tilladelsespligt, hvor konventionelle brug ikke vil blive omfattet af tilladelsesreglerne.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Miljø- og Fødevarerministeriet ser også frem til en fortsat dialog med erhvervet om yderligere forbedringer af husdyrreguleringen.

Det bemærkes til det af Økologisk Landsforening generelt anførte, at det fremgår af Miljøstyrelsens høringsnotat af 23. juni 2017 vedrørende den gældende bekendtgørelse og udmøntningen af de ændringer af husdyrbrugloven, der blev vedtaget i Folketinget i februar 2017, at den nye regulering (stipladsmodellen) indebærer visse forskydninger i forhold til tilladelses- og godkendelsesgrænserne i den tidligere regulering. Dette er fagligt begrundet. Husdyrbrug, herunder ekstensive produktionsformer, hvor der gives mere plads til dyrene, end hvad der kræves efter dyrevelfærdsreglerne, vil efter omstændighederne nå tilladelsesgrænsen ved mindre produktioner, end de gjorde efter de tidligere gældende regler. Det er en direkte følge af, at reguleringen baseres på i m² produktionsareal og ikke antallet af dyr. Omvendt vil produktioner med en høj andel af udegående dyr efter omstændighederne ramme tilladelsesgrænsen senere, end det var tilfældet efter den tidligere ordning. Miljø- og Fødeva-

reministeriet vil fortsat være i dialog med Økologisk Landsforening om de særlige udfordringer for den økologiske produktionsform.

Beregningsgrundlag og emissionsfaktorer m.v.

Landbrug & Fødevarer anfører, at de generelle emissionsfaktorer for en række overordnede grupperinger af husdyrproduktion, der er fastsat på baggrund af de mest almindelige produktionssystemer og -former, rummer fordele for de dele af erhvervet, der benytter disse udbredte produktionsformer. Landbrug & Fødevarer mener dog også, at anvendelsen af meget overordnede emissionsfaktorer kan medføre alvorlige begrænsninger for produktionsformer, der ikke passer ind i de generelle modeller.

Det kan være ekstensive produktioner, hvor der for eksempel gives meget mere plads til det enkelte dyr, eller hvor næringsstofudskillelsen er markant mindre end for intensive produktioner. Ud over bl.a. økologi og dyrevelfærdsproduktioner er et konkret eksempel tyrestationer, hvor tyrene opholder sig i stalde med mange gange mere plads end sædvanlige produktionssystemer. Landbrug & Fødevarer anmoder om, at der findes en hurtig løsning for de særlige produktionsformer, hvor brug af stipladsmodellen langt fra afspejler sammenhængen mellem husdyrhold og miljøpåvirkning, og henviser til de politiske intentioner på side 2 i betænkningen til lovforslaget om ændring af husdyrbrugloven fra 8. februar 2017

Vikinggenetics anfører, at den regulering, der trådte i kraft 1. august 2017, indebærer begrænsninger for deres produktion af avlstyre. Der redegøres nærmere for produktionen, herunder at der er et aktuelt ønske om at udvide produktionen fra 160 tyre til 280 tyre. Tyrene har imidlertid meget plads pr. dyr, hvorfor den gældende regulering og beregningsmodel betyder, at den ønskede udvidelse ikke kan lade sig gøre, fordi produktionen ikke vil kunne overholde lugtkravene.

Vikinggenetics mener ikke, at det giver mening, at der efter bekendtgørelsen skal anvendes de samme emissionsfaktorer for tyre som for almindelig malkekvægsproduktion. Tyrene har langt mere plads og en anden gødningsudskillelse. Vikinggenetics mener herved, at der burde være mulighed for at fravige emissionsfaktorerne i særlige tilfælde.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er nødvendigt at forholde sig fagligt til, at producenterne vil være meget tilbageholdende med at give dyrene ekstra plads, herunder arealer, som er befordrende for dyrenes velfærd. I forhold til fjerkræ er det meget begrænset, i hvilket omfang hønsene lægger gødning i verandaarealet. Hovedparten af gødningen lægges under siddepindene. Gulvarealet i verandaen skal være tørt og porøst og må ikke være præget af gødning. Dette indgår i økologikontrollen. Økologisk Landsforening mener på det grundlag, at der må være en mulighed for at trække verandaarealet ud af det areal, der lægges til grund for emissionsberegningen eller som minimum sætte en lavere emission fra dette areal.

Økologisk Landsforening mener, at der er behov for at få en bedre vurdering af, hvor stor en andel af fjerkrægødningen, der lægges i stalden, og hvor stor en andel, der afsættes på udearealerne.

I øvrigt mener Økologisk Landsforening, at der er sket en markant opstramning sammenholdt med tidligere regulering af kvæghold, når den tid, dyrene er på græs, ikke længere trækkes ud af emissionsberegningerne. I sommerhalvåret, hvor kvæg er på græs, tørrer stalden hurtigt op, og luften er tydeligt forskellig i stalden i de timer, hvor dyrene er ude på græs. Foreningen anser det derfor som en grov og ikke faglig funderet forsimpning, når der ikke tages højde for, at kvæg er på græs i sommerhalvåret.

Landbrug & Fødevarer ønsker, at gyllebeholdere som har en dybde på mere end 4 m beregnes emissionskravet som m^3 opbevaringskapacitet \times 0,1 kg NH_3 -N pr. m^3 . Denne beregning svarer til den beregnede emission ved 4 meter dybe beholdere. Herved kan brug af dybe gyllebeholdere bruges som et BAT-tiltag for det samlede anlæg.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Til det af Økologisk Landsforening anførte om visse særlige produktionsformer bemærkes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bemærkninger i høringsnotatet af 23. juni 2017 til den gældende bekendtgørelse, at der i reguleringen er taget højde for, at ammoniakemissionen pr. m^2 produktionsareal ved økologisk produktion i visse tilfælde er lavere end for konventionel husdyrproduktion, og der er fastsat særlige emissionsfaktorer for visse økologiske produktionsgrene. Endvidere følger det af bekendtgørelsens §§ 20 og 21, at perioder, hvor dyreholdet ikke har adgang til et produktionsareal, kan fradrages forholdsmæssigt ved beregningen ammoniakemissionen, og at produktionsareal, der ikke er i brug i mindst 5 måneder om året, herunder i juni, juli, august og september, som følge af, at dyreholdet er udegående, ikke skal medregnes i beregningen af lugtemissionen. Hvad angår synspunkterne vedr. verandaerne bemærkes, at disse indgår i produktionsarealet, fordi dyrene opholder sig der med mulighed for at afsætte gødning, hvorved arealet falder indenfor definitionen af produktionsarealet. På nuværende tidspunkt er der ikke fagligt grundlag for at skelne imellem emissionerne fra forskellige dele af stalden.

For så vidt angår det af Landbrug & og Fødevarer og Vikinggenetics anførte om avlstyre, er det Miljø- og Fødevareministeriet umiddelbare opfattelse, at der vil kunne fastsættes særlige emissionsfaktorer for lugt for denne meget ekstensive produktionsform. Avlstyre indgår i de officielle normtal, som anvendes i gødningsregnskaberne, hvor det i Vejledningen om gødsknings- og harmoniregler for 2017/2018 er angivet i note 4) og 5), hvorledes kvælstof- og fosforindholdet for avlstyre skal beregnes ud fra normen for slagtekalve og derfor kan betragtes som en selvstændig kategori. Der har også i mange år været en særskilt omregningsfaktor for dyreenheder for avlstyre. I forhold til ammoniakberegningerne har den dog ikke fået en selvstændig norm i Husdyrgodkendelse.dk, og de skal derfor angives som slagtekalve. Miljø- og Fødevareministeriet vil undersøge mulighederne for at fastsætte en anden lugtemissionsfaktor for avlstyre end for slagtekalve i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For så vidt angår Landbrug & Fødevarers forslag om mulighed for at anvende dybere gylletanke som virkemiddel til at reducere BAT-kravet, bemærkes, at anvendelsen af dybere gylletanke ikke medfører en lavere emission pr. m^2 overfladeareal. Det er korrekt, at der teoretisk set kan beregnes en lavere emission fra anlægget, hvis en given mængde husdyrgødning opbevares i en dybere gyllebeholder med mindre overflade. Emissionen reduceres derimod ikke, hvis højden på en beholder øges for at udvide opbevaringskapaciteten. Men hverken husdyrgødningsmængden eller opbevaringskapaciteten er fastlagt i de nuværende ansøgninger og begge dele kan variere meget. Ministeriet finder det derfor ikke hensigtsmæssigt at fastlægge en effekt i forhold til BAT. Der skulle i så fald som noget nyt beregnes en husdyrgødningsmængde og krav til opbevaringskapacitet, som skulle kombineres med en ny fastsat reference. Den nødvendige opbevaringskapacitet hænger desuden sammen med markdriften og andelen af afgrøder, der kan udbringes herpå om efteråret, hvilket ikke kan håndteres i godkendelserne og tilladelserne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Bekendtgørelsens anvendelsesområde, definitioner m.v. (kapitel 1)

KL finder det fornuftigt, at hold af hunde eller katte ikke skal være omfattet af bekendtgørelsen, og at det i øvrigt er de samme dyretyper, der er omfattet af henholdsvis husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer er enig i den præcisering af § 1, som udkastet lægger op til. Landbrug & Fødevarer anfører, at husdyrreguleringen er målrettet og tilpasset til erhvervsmæssigt hold af de traditionelle produktionsdyr i landbruget og skal ikke anvendes i forbindelse med andet hold af dyr, insektproduktion eller lignende. Dette fremgår også tydeligt af lovbemærkningerne.

KL anfører, at definitionerne af kategori 1-3-natur indeholder en fejl, idet f.eks. højmoser, der ligger uden for fuglebeskyttelsesområde, er omfattet af kategori 2, mens højmoser der ligger inden for fuglebeskyttelsesområde (og ikke andet natura 2000), hverken falder inden for kategori 1, 2 eller 3. KL mener ikke, at det giver mening, at højmosen skal beskyttes ringere, fordi den ligger i fuglebeskyttelsesområde.

KL mener, at det bør defineres i bekendtgørelsen, hvordan antallet af stipladser for henholdsvis søer, slagtesvin og fjerkræ fastlægges i overensstemmelse med IE-direktivet, idet dette ellers vil være op til fri fortolkning.

KL anfører, at udkastets definition af offentlighed snarere synes at dække ”berørt offentlighed”.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

For så vidt angår det af KL anførte om kategori 1-3-natur henvises til Miljøstyrelsens bemærkninger under pkt. 2 i høringsnotat af 23. juni 2017 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i anledning af KL's hørings svar om samme emne. Som det fremgår, tilsigtedes der ikke med reglerne til udmøntning af ændringerne i husdyrbrugloven ændringer i beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur.

For så vidt angår KL's bemærkninger om forståelsen af ”stipladser” til søer, slagtesvin og fjerkræ er Miljø- og Fødevarerministeriet enig i, at det har betydning for den konkrete stillingtagen til, hvorvidt et svine- eller fjerkræbrug er et såkaldt IE-husdyrbrug, jf. definitionen i bekendtgørelsens § 2, nr. 11, hvor der bl.a. henvises til husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2. I lovbemærkningerne til lovens § 16 a, stk. 2, er det forudsat, at stipladsgrænserne i husdyrbrugloven skal forstås som det antal dyr, der på et givet tidspunkt på året maksimalt må være på stald på husdyrbruget. Dette må efter ministeriets opfattelse forstås i sammenhæng med de regler, der i øvrigt gælder for husdyrbruget. For så vidt angår husdyrbrug, der skal godkendes eller tillades efter lovens §§ 16 a eller 16 b, afgøres antallet af stipladser ud fra det maksimale antal dyr, der må være på husdyrbrugets produktionsareal på et givet tidspunkt på året. Ministeriet har på denne baggrund ikke fundet anledning til yderligere afgrænsning, hvortil også bemærkes, at der ikke findes en definition af stiplads i hverken IE-direktivet eller VVM-direktivet.

På baggrund af KL's bemærkninger til den foreslåede definition af offentlighed bemærkes det, at definitionen tager afsæt i VVM-direktivets artikel 1, stk. 2, litra d og e, og de enslydende definitioner i IE-direktivets artikel 3, nr. 16 og 17, om offentlighed og berørt offentlighed. Der er en tæt sammenhæng mellem begreberne offentlighed og berørt offentlighed.

Ved offentligheden forstås i direktiverne én eller flere fysiske eller juridiske personer og i henhold til national lovgivning eller praksis disses foreninger, organisationer eller grupper. Den berørte offentlighed er den del af offentligheden, som er berørt af, kan blive berørt af eller har en interesse i beslutningsprocesserne på miljøområdet eller i relation til den pågældende godkendelse m.v. Ikke-statslige

organisationer, der arbejder for at fremme miljøbeskyttelse, og som opfylder alle krav efter national lovgivning, anses for at have en interesse.

Den foreslåede definition i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatter den brede offentlighed og vurderes at svare til hidtil gældende forståelse af offentlighed og at være i overensstemmelse med VVM-direktivet og IE-direktivet. Definitionens første led svarer i øvrigt indholdsmæssigt til definitionen i VVM-lovens § 5, nr. 1, litra a.

Miljø- og Fødevareministeriet har på baggrund af bemærkningerne justeret definitionen af offentlighed i bekendtgørelsen. Ministeriet har i øvrigt præciseret den foreslåede bestemmelse i § 1 om undtagelser fra anvendelsesområdet, herunder er såkaldte samlesteder omfattet af bekendtgørelse om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisoleringsstalde og stalde til dyrehold omfattet af lov om dyreforsøg tilføjet undtagelsesbestemmelsen.

Undtagelser fra husdyrbrugloven (kapitel 4)

Hævede tilladelsesgrænser for visse husdyrbrug

KL mener, at det kan præciseres yderligere i § 7, nr. 1, hvilke dyretyper der skal være på dybstrøelse, herunder fordi man kan have et større produktionsareal med heste, jf. nr. 2, uden at det er et krav, at de skal være på dybstrøelse. KL spørger ind til betydningen af, at "og" er ændret til "eller" i udkastet. Endvidere mener KL, at den foreslåede formulering af bestemmelse kan give anledning til tvivl om, hvorvidt opdræt fra malkekvæg er omfattet, og foreslår i stedet formuleringen "ammekøer og afkom fra dette". Der bør i øvrigt anvendes den samme betegnelse gennem hele bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer finder den foreslåede præcisering af ammekøer med tilhørende opdræt i bekendtgørelsens § 7 fornuftig.

Økologisk Landsforening bemærker om husdyrbruglovens tilladelsesgrænse, at foreningen havde det indtryk, at grænserne i form af produktionsarealets størrelse er fastlagt svarende til 15 dyrenheder, som tidligere var tilladelsesgrænsen. Efter Økologisk Landsforenings opfattelse vil tilladelseskravet dog for svine- og fjerkræbesætninger blive udløst allerede ved 10-12 dyrenheder. For at undgå forskelsbehandling mellem økologiske og ikke økologiske husdyrbrug, anbefaler Økologisk Landsforening, at økologiske besætninger skal søge om miljøtilladelse ved et større produktionsareal end konventionelle besætninger, svarende til bekendtgørelsens § 7, hvor der skelnes mellem forskellige dyretyper.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det følger af sammenhængen mellem kravet om tilladelse i husdyrbruglovens § 16 b og definitionen af husdyrbrug i lovens § 3, stk. 1, nr. 1, at etablering af mere end 100 m² produktionsareal på en ejendom medfører krav om forudgående tilladelse. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7 fraviger dette udgangspunkt, idet kravet om tilladelse i visse tilfælde først udløses ved etablering af henholdsvis 175 m², 200 m² og 300 m².

Efter udkastet til § 7, nr. 1, er tilladelsesgrænsen fastsat til mere end 175 m² produktionsareal, hvis der på produktionsarealet på husdyrbruget alene er heste, ammekøer med tilhørende opdræt (kvier, stude, kalve (under 6 mdr.), slagtekalve (over 6 mdr.), tyre), geder eller får på dybstrøelse. Hensigten med denne formulering er at tydeliggøre, at tilladelsesgrænsen er 175 m², uanset om der er én eller flere af de oplyste dyrearter og -typer på husdyrbrugets produktionsareal. Grænsen gælder således både, hvor der på husdyrbrugets produktionsareal f.eks. kun skal være f.eks. geder, og hvor der skal være geder, får og heste.

Det er rigtigt, at husdyrbrug med produktionsareal, der alene anvendes til heste, i princippet er omfattet af såvel § 7, nr. 1 og 2, og at nr. 2. Formålet med dette er, at husdyrbrug, der vil have fleksibilitet til forskellige dyrearter og -typer angivet i nr. 1 kan forholde sig til grænsen på 175 m², mens husdyrbrug, der kun vil have heste, kan forholde sig til grænsen på 200 m².

I bekendtgørelsen sondres der i relation til heste ikke mellem staldsystemer. Heste anses emissionsmæssigt altid for at være på dybstrøelse. Tilsvarende gælder for geder og får. I § 7, nr. 1 og 3, har ”på dybstrøelse” derfor kun betydning i forhold til ammekøer med tilhørende opdræt. På den baggrund er § 7, nr. 1 og 3, ændret, således at kravet om dybstrøelse kun knytter sig til ammekøer med tilhørende opdræt.

Miljø- og Fødevareministeriet er for så vidt enig i, at formuleringen ”ammekøer med tilhørende opdræt” og den efterfølgende opstilling af, hvad der forstås herved, også er dækket af formuleringen ”ammekøer og afkom fra disse”. Hensigten med ordet ”tilhørende” og opstillingen var netop at tydeliggøre, at alt afkom fra ammekøer uanset alder m.v. er omfattet, mens malkekøer og afkom fra disse ikke er omfattet. Dette er også fremhævet i høringsbrevet.

Ministeriet er i øvrigt enig i, at terminologien bør være den samme overalt i bekendtgørelsen, idet det dog bemærkes, at de forskellige regler har forskelligt sigte og anvendelsesområde og derfor efter omstændighederne også forskellig formulering.

Hvad angår Økologisk Landsforenings ønske om en generelt hævet tilladelsesgrænse for økologisk produktion bemærkes, at dette ikke vurderes at kunne ske ud fra den faglige viden, der ligger til grund for stipladsmodellen. Der kan i stedet tages højde for de særlige forhold i den økologiske produktion ved fastsættelse af særlige emissionsfaktorer til brug for beregning af ammoniakemission og lugtemission i tilladelsen. Dette forudsætter en velunderbygget faglig begrundelse. Således er der fastsat særlige faktorer for produktion af økologiske svin og fjerkræ. På tilsvarende vis kan der fastsættes særlige emissionsfaktorer for øvrige økologiske driftsgrene, hvis der etableres et fagligt grundlag herfor.

Det bemærkes også hertil, at det følger af bekendtgørelsens §§ 20 og 21, at perioder, hvor dyreholdet ikke har adgang til et produktionsareal, kan fradrages forholdsmæssigt ved beregningen ammoniakemissionen, og at produktionsareal, der ikke er i brug i mindst 5 måneder om året, herunder i juni, juli, august og september, som følge af, at dyreholdet er udegående, ikke skal medregnes i beregningen af lugtemissionen. Endelig bemærkes, at den økologiske svineproduktion ikke har et krav om ammoniakreduktion ved anvendelse af BAT, fordi kravet for nye stalde er fastsat på samme niveau som emissionen fra staldene.

Herved tages der efter Miljø- og Fødevareministeriet samlet set betydelige hensyn til de særlige forhold inden for den økologiske produktionsform.

Afgræsningsdyrehold

KL mener, at bekendtgørelsens § 8, stk. 2, bør udgå, eller ændres, fordi den kan give anledning til misforståelser. KL er bekymret for, at § 8, stk. 2, kan misforstås sådan, at afstandskrav i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke gælder afgræsningsdyrehold uden husdyranlæg. KL mener herved, at bestemmelsen kan udgå, idet det fremgår af definitionerne i § 2, nr. 4 og 5, at det, der skal vurderes, er et fast placeret staldanlæg, hvilket ikke er tilfældet ved et afgræsningsdyrehold. Alternativt anbefales det, at der i bestemmelsen henvises til afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

§ 8, stk. 2, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er en undtagelse til eller præcisering af, hvornår udvidelse eller ændring af husdyrbrug udløser krav om godkendelse eller tilladelse. Det er rigtigt som anført af KL, at bekendtgørelsens definitioner af staldafsnit og produktionsareal indebærer, at der ikke i en godkendelse eller tilladelse skal beregnes ammoniak- eller lugtemissioner fra hverken afgræsningsdyrehold eller ikke fast placerede husdyranlæg.

Genstanden for godkendelses- og tilladelsesordningen er etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug. Efter definitionen af husdyrbrug i lovens § 3, stk. 1, nr. 1, omfatter husdyrbruget alle husdyranlæg med tilhørende dyrehold. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 2, bestemmer, at ændringer og udvidelser af husdyrbrug, der alene består i etablering af afgræsningsdyrehold, kan ske uden godkendelse, tilladelse eller anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvilket har betydning for husdyrbrug, der er godkendt eller tilladt efter de tidligere gældende regler, idet reglen indebærer, at etablering af afgræsningsdyrehold, der er udegående hele året, kan foretages umiddelbart.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regulerer alene husdyrbrug, der er omfattet af godkendelsespligt eller tilladelseskrav. § 8 indeholder som beskrevet undtagelser fra disse krav. Såvel husdyrbrug som andre ejendomme med husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg eller ensilageopbevaringsanlæg skal overholde husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til indretning og drift m.v. af anlæg. Tilsvarende skal reglen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 7 om, at folde med afgræssende dyr som udgangspunkt skal placeres i landzone mindst 50 m fra nabobeboelser og eksisterende henholdsvis planlagt byzone eller sommerhusområde overholdes. Miljø- og Fødevarerministeriet finder dog, at henvisning til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler vil kunne give anledning til misforståelser eller modsætningsslutninger på andre områder, idet husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt skal overholdes i overensstemmelse med sit indhold.

På baggrund af bemærkningerne er § 8 præciseret, således at det er tydeligere, at bestemmelsen også gælder for husdyrbrug, hvor der i et eksisterende retsgrundlag er vilkår om dyreholdets maksimale størrelse. Husdyrbruget er bundet af sådanne vilkår i øvrigt.

Dispensationsmulighed

KL anfører, at kommunerne i visse tilfælde har en interesse i at kunne tillade helårsafgræsning på naturarealer, som ligger inden for byzone. Dette kræver dog i de fleste tilfælde, at der opstilles ly for dyrene. Derfor ønskes en dispensationsmulighed til placering af læskure i byzone.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Ministeriet vil i tilknytning til kommende justeringer af bekendtgørelsen nærmere undersøge, om der kan findes en model for en sådan dispensationsordning.

Anmeldeordninger (kapitel 6-12)

Landbrug & Fødevarer bemærker generelt om anmeldeordningerne, at der fortsat er brug for en række justeringer og tilføjelser til anmeldeordningerne for at opnå ordentlige muligheder for tilpasning af eksisterende produktioner. Der anføres herunder behov for at kunne anmelde etablering af udleveringsrum, mulighed for at kunne anmelde flere skift i dyretype, anmeldeordning for ændring i mælkeydelse, mulighed for skift til miljøteknologi, der er under afprøvning og en anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg. Landbrug & Fødevarer ønsker yderligere dialog om mulige tilpasningsmuligheder i anmeldeordningerne. Bemærkningerne er uddybet under de enkelte anmeldeordninger.

Anmeldeordningen i § 10 om visse anlæg og driftsbygninger

Landbrug & Fødevarer ønsker anmeldeordningen i § 10 udvidet til at omfatte udleveringsrum til svin, sådan at ordningen ikke alene omfatter stalde, hvor malkekøer kun opholder sig i begrænsede perioder i forbindelse med malkning (malkestalde), men også udleveringsrum, hvor svin kun opholder sig i begrænsede perioder i forbindelse med levering, og som ikke skal indrettes og drives som en del af husdyrbrugets produktionsareal. Høringssvaret indeholder et tekstforslag til den ønskede formulering af § 10, stk. 1.

Landbrug & Fødevarer anfører i forlængelse af forslaget, at erhvervet ikke kan anerkende argumentationen i Miljøstyrelsens høringsnotat af 23. juni 2017 vedrørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at etablering af udleveringsrum bør vurderes konkret i forbindelse med en ansøgning om godkendelse eller tilladelse, idet der er behov for at vurdere støj og transport, herunder ved levering og afhentning om natten. Landbrug & Fødevarer anfører derudover, at der i forvejen løbende afhentes svin fra et eksisterende slagtesvineanlæg. Etablering af et udleveringsrum vil således ikke ændre påvirkningen med hensyn til omfang af støj og antallet af transporter.

KL foreslår, at bestemmelsen udvides til at omfatte lukkede fortanke til husdyrgødning på mindre end 300 m³ til brug for afhentning af biogasgylle. Det vurderes, at behovet vil blive større i takt med, at der etableres nye biogasanlæg.

Landbrug & Fødevarer finder, at den foreslåede ændring af § 10, stk. 2, er en betydelig skærpelse, da afstandskravet ifølge forslaget vil blive udvidet til områder, der slet ikke behøver at indeholde nabobeboelser, eksempelvis et industriområde i byzone. Den gældende formulering af bestemmelsen beskytter enhver nabobeboelse, uanset hvor den er beliggende, hvilket anses for tilstrækkeligt.

KL vurderer, at den foreslåede ændring af § 10 for så vidt angår afstandskravene giver god mening.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det er Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at udleveringsrum – som det fremgår af Miljøstyrelsens høringsnotat fra juni 2017 – har en anden karakter end de anlæg og driftsbygninger, der er omfattet af anmeldeordningen i § 10, herunder navnlig i forhold til gener i form af transport, støj og støv. Ministeriet er således ikke enig i, at udleveringsrum bør omfattes af anmeldeordningen i bekendtgørelsens § 10.

For så vidt angår det anførte om afstandskrav til byzone m.v. bemærkes, at de foreslåede afstandskrav til byzone og sommerhusområder m.v., svarer til de afstandskrav, der følger direkte af loven for så vidt angår stalde og anlæg til opbevaring af ensilage eller husdyrgødning. Anmeldeordningen for malkestalde, halmlader, foderlagre m.v. blev ved seneste ændring af bekendtgørelsen ændret således, at kommunens konkrete vurderinger i disse sager blev reduceret, idet der i stedet blev fastsat faste afstandskrav, højder m.v. Betingelserne i anmeldeordningerne skal generelt sikre, at væsentlig påvirkning på forhånd kan udelukkes, herunder at der ikke er behov for en konkret vurdering. Derfor vil betingelserne i visse tilfælde også skulle være strengere end de krav, der konkret måtte blive stillet i godkendelse eller tilladelse.

For så vidt angår KL's forslag om at omfatte fortanke af anmeldeordningen i § 10 henvises til Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger til Varde Kommunes forslag om en anmeldeordning for fortanke, der er beskrevet nedenfor.

Anmeldeordningen i § 11 om bl.a. ensilageopbevaringsanlæg

KL kan ikke se, hvorfor boliger med landbrugspligt ikke skal være omfattet af afstandskravet på 100 m til en plansilo, idet der kan være gener i forbindelse med ilægning og tømning af siloen i form af støj og støv fra transport samt lugt.

KL forstår ikke relevansen af betingelserne i stk. 6-8 i forhold til etablering af beholdere til opsamling og udsprinkling af f.eks. restvand. Sådanne beholdere er ofte nedgravede tanke, hvor f.eks. beplantning ikke er relevant. Her ville det vel være mere relevant, at der er krav til, at beholderen er af tilstrækkelig størrelse, og at pumpen har tilstrækkelig kapacitet, jf. byggebladet for udsprinkling, hvilket også burde fremgå af bilag 2. Hvor der er meget store arealer til oplag af ensilage, vil de nævnte beholdere med stor sandsynlighed blive opført som gyllebeholdere, og der spørges i den forbindelse, hvordan kommunerne sikrer, at de nævnte beholdere ikke efterfølgende tages i brug som gyllebeholdere. Det anføres desuden, at det måske vil være hensigtsmæssigt med en fast størrelsesgrænse for, hvor stor en beholder, der kan etableres, som der er for ensilagepladserne.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

For så vidt angår bemærkningerne vedrørende gener for beboelsesbygninger på landbrugsejendomme som følge af eksempelvis håndtering af ensilage bemærkes, at det almindelige afstandskrav i husdyrbruglovens § 6, stk. 1, nr. 4, på mindst 50 m til nabobeboelse fra bl.a. ensilageopbevaringsanlæg, også gælder for nabobeboelser på landbrugsejendomme. Afstandskravene i de før 1. august 2017 gældende anmeldeordninger for ensilageopbevaringsanlæg og gødningsopbevaringsanlæg omfattede alene beboelser på ejendomme uden landbrugspligt. Det er flere steder i husdyrreguleringen forudsat, at boliger på ejendomme med landbrugspligt så at sige må tåle flere landbrugsrelaterede gener end andre boliger.

Som det fremgår af høringsbrevet, er muligheden for at etablere, udvide og ændre beholdere til restvand eller ensilagesaft ved en fejl ikke videreført i den gældende bekendtgørelse. Efter de før 1. august 2017 gældende regler var det muligt at etablere, udvide og ændre gødningsopbevaringsanlæg, herunder restvandsbeholdere og ensilagesaftbeholdere, efter anmeldelse. Med de nugældende regler forudsætter beregningen og reguleringen af ammoniakemission, at etablering af anlæg til opbevaring af flydende eller fast husdyrgødning håndteres i en godkendelse eller tilladelse. Der beregnes imidlertid ikke ammoniakemission fra restvandsbeholdere og ensilagesaftbeholdere, hvorfor disse efter Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse fortsat bør kunne opføres efter anmeldelse.

De betingelser, der er oplistet i bestemmelsen, svarer i vidt omfang til de betingelser, der gjaldt for anmeldelse af restvandsbeholdere og ensilagesaftbeholdere efter den tidligere gældende anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg. Henvisningen til stk. 6-8 burde dog have været til stk. 5, 7 og 8, hvilket er rettet i forhold til høringsversionen. Det vurderes ikke nødvendigt med en størrelsesgrænse for beholderne, idet størrelsesgrænsen for ensilageopbevaringsanlæg i praksis begrænser beholderens størrelse. I relation til beplantningskrav bemærkes, at kommunen kan fravige kravet efter § 19, stk. 5, hvis det vurderes, at det anmeldte ikke strider mod hensyn til landskabet.

Det bemærkes i øvrigt, at de generelle krav til f.eks. opbevaring og udbringning af restvand og ensilagesaft følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder dennes kapitel 7-11. Det er defineret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvad der forstås ved restvand og ensilagesaft. Tilsvarende er det defineret, hvad der forstås ved husdyrgødning m.v. Flydende husdyrgødning skal som udgangspunkt opbevares i en gyllebeholder. Hvis restvand og/eller ensilagesaft blandes med husdyrgødning, vil det få karakter af flydende husdyrgødning og skulle opbevares og udbringes som flydende husdyrgødning. Husdyrgødningsbekendtgørelsens anmelderegler giver ikke mulighed for at etablere, udvide eller ændre anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning.

For så vidt angår oplysningskravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i relation til restvandsbeholdere og ensilagesaftbeholdere bemærkes, at det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 70, stk. 5, at der ikke skal indgives særskilt anmeldelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen for anlæg, der er omfattet af en anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I stedet skal dokumentation m.v. for overholdelse af kravene til indretning og drift af anlæg i husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 9-28, herunder krav til pumper, kapacitet m.v., gives sammen med anmeldelsen efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Endelig bemærkes det, at ibrugtagning af en restvandsbeholder som anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning kræver en forudgående godkendelse eller tilladelse efter husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b. Hvis der etableres eller indrettes noget andet end det, kommunen har givet lov til på baggrund af oplysningerne i anmeldelse (eller en godkendelse eller tilladelse for den sags skyld), vil der som udgangspunkt være tale om et ulovligt forhold, som kommunen må håndtere som tilsynsmyndighed.

Anmeldeordningen i § 12 om vinteropstaldning

KL mener, at der i § 12, stk. 4, bør anvendes samme definition af ammekvæg som i § 7, stk. 1, medmindre bestemmelsen også omfatter produktionsareal til afgræsning af opdræt fra malkekøer. KL forstår desuden ikke forskellen på den foreslåede § 12, stk. 3 og 5. Kravet i § 12, stk. 6, anser KL for overflødig.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Som det er nærmere beskrevet i høringsbrevet, er det netop hensigten med formuleringen ”andet kvæg end malkekøer”, at bestemmelsen – i modsætning til bestemmelsen § 7, nr. 1 – omfatter alt andet kvæg end malkekøer. Opdræt fra malkekøer er således også omfattet.

Betingelserne i § 12, stk. 3 og 5, er tæt sammenhængende og efter omstændighederne sammenfaldende. § 12, stk. 3, indebærer, at der ikke kan anmeldes mere end 200 m² produktionsareal til vinteropstaldning efter bestemmelsen. Efter § 12, stk. 5, må det samlede produktionsareal på husdyrbruget med de dyrearter og -typer, der er nævnt i stk. 4, nr. 1, ikke være større end 200 m² inklusiv det anmeldte. Det betyder, at et husdyrbrug, hvor der i forvejen er produktionsareal med én eller flere af de dyrearter eller -typer, der omfattet af ordningen, kun kan benytte anmeldeordningen, hvis der i forvejen er mindre end 200 m² og kun op til 200 m² i alt.

Efter § 12, stk. 6, må ny bebyggelse ikke være større end nødvendigt for det pågældende produktionsareal, og den skal opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Etablering af produktionsareal i eksisterende staldafsnit må ikke samtidig indebære ændringer, hvorved staldafsnittet renoveres eller ændres til et staldsystem med øget ammoniakemission.

Anmeldeordningen i § 14 om skift i dyretype

KL mener, at formuleringen om, at beregningen af de tilladte eller godkendte dyreenheder skal foregå efter omregningsfaktoren på godkendelses- eller tilladelsestidspunktet, modsætningsvis må betyde, at det anmeldte dyrehold skal beregnes efter den omregningsfaktor, der gælder på anmeldelsestidspunktet, og at dette kunne præciseres.

Landbrug & Fødevarer finder den foreslåede præcisering fornuftig og imødeser Miljø- og Fødevarerministeriets nærmere undersøgelser af muligheden for andre skift i dyretyper inden for kvæg, f.eks. skift mellem kvier og slagtekalve. Landbrug & Fødevarer finder, at der bør foretages en grundig gennemgang af betingelserne for alle relevante skift i dyretype, således at der ikke stilles unødige krav om re-

duktion i dyreholdet. Landbrug & Fødevarer efterlyser desuden en drøftelse af og forklaring på, hvorfor muligheden for at anmelde flytning af dyr mellem staldafsnit foreslås fjernet i § 14, stk. 1.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Til det af KL anførte om beregning af dyreenheder bemærkes, at anmeldeordningen i § 14 handler om skift mellem dyretyper m.v. på husdyrbrug, der ikke er godkendt eller tilladt efter husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b. De pågældende husdyrbrug har således et retsgrundlag efter tidligere gældende regler, f.eks. en tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens nu ophævede §§ 10-12 med en produktionsramme i antal dyr m.v., der kan omregnes til dyreenheder. Omregningsfaktorerne i forhold til dyreenheder opdateres ikke efter den 1. august 2017. Der er derfor ikke nogen gældende omregningsfaktor på anmeldelsestidspunktet. Det gælder generelt, at evt. angivelser i dyreenheder altid forstås ud fra omregningsfaktorerne, der var gældende på ansøgningstidspunktet for den pågældende afgørelse om tilladelse eller godkendelse. Kravene til reduktion af antal dyreenheder i § 14 skal derfor både for det hidtidige og det anmeldte dyrehold beregnes ud fra omregningsfaktoren, som er anvendt i den afgørelse, hvor produktionen blev tilladt, godkendt m.v.

Til det af Landbrug & Fødevarer anførte om mulighed for andre skift i dyretype inden for kvæg bemærkes, at Miljø- og Fødevareministeriet finder, at der er grundlag for at omfatte skift fra slagtekalve til kvier af reglen i § 14, stk. 5, hvorefter antallet af dyreenheder kan fastholdes. Derimod er der efter ministeriets vurdering ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om 50 % reduktion for så vidt angår skift fra kvier til slagtekalve, som følger af bekendtgørelsens § 14, stk. 3. Miljø- og Fødevareministeriet har ændret bekendtgørelsens § 14, stk. 5, så den omfatter skift fra slagtekalve til kvier.

For så vidt angår flytning af dyr mellem staldafsnit bemærkes, at flytning af dyr altid samtidig vil indebære skift i dyretype eller ændringer i produktionsformen i de pågældende staldafsnit. Disse ændringer skal i så fald vurderes i de enkelte staldafsnit på almindelig vis i anmeldelsen i overensstemmelse med kravene i § 14. Der er derfor ikke brug for at angive flytning af dyr mellem staldafsnit specifikt.

Anmeldeordningerne i §§ 15 og 16 om miljøteknologi

Landbrug & Fødevarer mener, at anmeldeordningerne for skift i miljøteknologiske løsninger henholdsvis afprøvning af miljøeffektive teknologier bør ændres og ønsker en konkret drøftelse af en løsning på denne problemstilling, herunder muligheden for at udvide § 15 således, at det bliver muligt at anmelde skift til en anden teknologi, selvom teknologien ikke nu står på Miljøstyrelsens teknologiliste. Eller alternativt at ændre § 16, således at det bliver muligt at afprøve ny teknologi i både eksisterende og nye stalde og at udskifte tidligere godkendt miljøeffektiv teknologi i stedet for kun eksisterende miljøeffektiv teknologi.

Landbrug & Fødevarer ønsker desuden, at det bliver muligt at anmelde et skift til en ny teknologi, der er under afprøvning, i tilfælde hvor der er en godkendelse, men hvor den godkendte udvidelse m.v. ikke er realiseret.

Til illustration af ønsket anfører Landbrug & Fødevarer som eksempel, at ny viden om miljøeffekt viser, at en type af biologisk luftrensning i kombination med guldudsugning ikke opnår de reduktionseffekter, som teknologien ifølge teknologilisten er godkendt til. For tiden har en række husdyrbrug opnået en miljøgodkendelse efter reglerne, der var gældende før 1. august 2017, men hvor byggeriet endnu ikke er gennemført. For at reducere emission af lugt har mange af disse godkendelser indsat vilkår om biologisk luftrensning i kombination med guldudsugning. Det gør, at en række husdyrbrug har behov for at anmelde skift til en anden teknologi. Ifølge § 15 kan man anmelde skift af miljøteknologi, men det er et krav, at den teknologi, der skiftes til, skal være optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste. Udfordringen er, at der på nuværende teknologiliste ikke er en teknologi, som i kombination med

gulvudsugning har en reducerende effekt på både lugt og ammoniak. Det anføres at være en stor administrativ byrde, som ikke er miljømæssigt begrundet, at skulle søge om en helt ny miljøgodkendelse i en sådan situation.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Ministeriet er opmærksomt på problemet med teknologi, der er opført på Miljøstyrelsens teknologiliste, og som efterfølgende viser sig ikke at have den forudsatte effekt. Dette problem er efter ministeriets opfattelse et mere generelt problem, der ikke kan håndteres isoleret set via anmeldte ordninger. Der er brug for en nærmere udredning af problemstillingen. Ministeriet vil i dialog med erhvervet og andre interessenter foretage en sådan udredning med opstilling af mulige løsninger i nærmeste fremtid.

Anmeldeordningen i § 18 om skift i dyretype m.v.

KL spørger, om der ikke til sidst i 18, stk. 5, nr. 3, skulle være en henvisning til bekendtgørelsens §§ 25 og 26, sådan at det er klart, hvad den menes med maksimal deposition.

Landbrug & Fødevarer bemærker i anledning af den foreslåede ændring i § 18, stk. 5, nr. 3, at man er grundlæggende uforstående overfor brugen af begrebet "andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder" i husdyrreguleringen. Den ammoniakfølsomme habitatnatur bør på nuværende tidspunkt være kortlagt, og der er således ikke behov for denne helgardering. Der er med den anvendte formulering stor risiko for uensartet fortolkning i kommunerne og dermed stor usikkerhed om erhvervets investeringer.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Til KL's ønske om henvisning i § 18, stk. 5, nr. 3, bemærkes, at der i indledningen til § 18, stk. 5, nr. 3, står, at depositionen af ammoniak kun må forøges på kategori 1- og 2-natur, såfremt ammoniakdepositionen ikke overstiger 50 % af den maksimale deposition med henvisning til §§ 25 og 26. Ministeriet finder derfor, at det fremgår af sammenhængen, hvad der forstås ved den maksimale deposition i 2. pkt., hvorefter ammoniakdepositionen til visse andre ammoniakfølsomme naturtyper, må ikke forøges, medmindre depositionen fra husdyrbruget inklusiv det anmeldte til sådan natur ikke overstiger 50 pct. af den maksimale deposition til kategori 1-natur, dvs. totaldepositionskravet efter § 25.

Til Landbrug & Fødevarer's bemærkning om andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder bemærkes, at formuleringen ikke er indholdsmæssigt ny, idet denne formulering også fandtes i tidligere gældende regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der henvises herved også til bemærkningerne på side 9 og 10 i Miljøstyrelsens høringsnotat af 23. juni 2017. Den foreslåede ændring af anmeldereglen i § 18 handler om, at der kan ske anmeldelse, selvom depositionen forøges i nærmere bestemt – og helt begrænset – omfang. Det er ikke muligt efter den gældende formulering, hvor depositionen ikke må forøges overhovedet.

Afgørelsen om anmeldelser efter § 19

KL bemærker til den foreslåede ændring af § 19 og bemærkningerne i høringsbrevet hertil, at det er vigtigt, at kommunen får en kopi af den kvittering, der sendes fra husdyrgodkendelse.dk til ansøger af hensyn til journalisering og at undgå misforståelser.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Husdyrgodkendelse.dk bør generelt understøtte kommunens sagsbehandling og overholdelse af forvaltningsretlige regler og krav, herunder krav til journalisering. Kommunen får via husdyrgodkendelse.dk besked om, at der er indsendt en ansøgning om godkendelse eller tilladelse. Kommunen kan derimod ikke se den kvittering, der sendes ud via systemet. Miljøstyrelsen er opmærksom på, at det

kan være u hensigtsmæssigt i relation til kommunernes sagsbehandling og undersøger derfor muligheden for, at der f.eks. kan sendes kopi af kvitteringen til kommunen.

Ønske om ny anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg m.v.

Landbrug & Fødevarer mener, der er behov for en anmeldeordning for etablering af gødningsopbevaringsanlæg. Det anføres, at emissionen fra disse overflader har et meget begrænset omfang i forhold til emissionen fra et samlet husdyranlæg, og at der i de fleste tilfælde er tale om en bagatel. Med et maksimum for hvad der kan etableres af ny overflade for en gyllebeholder eller en møddingplads i kombination med minimumsafstande til ammoniakfølsom natur, vil det være muligt ud fra en bagatelbetragtning at genindføre en sådan anmeldeordning. Landbrug & Fødevarer drøfter meget gerne detaljerne i en sådan ordning. Tilsvarende ønskes der mulighed for at udskifte et eksisterende gødningsopbevaringsanlæg med et tilsvarende, hvis det kan ske, uden at placeringen kommer nærmere til ammoniakfølsom natur.

Varde Kommune mener, at der er behov for en anmeldeordning for etablering af fortanke, og redegør nærmere for, at biogasanlæg er afhængige af, at landmændene leverer gylle. For at levere gylle skal der oftest etableres en fortank på husdyrbruget på op til 150 m³, hvorfra biogasanlægget kan afhente rågylle til afgangning. Tankene nedgraves og etableres med betonlåg.

Efter Varde Kommunes opfattelse kræver disse fortanke godkendelse efter de regler, der trådte i kraft den 1. august 2017, fordi "gyllearealet" udvides. Varde Kommune foreslår derfor, at der laves en anmeldeordning til etablering af fortanke på op til 150 m³, som indeholder betingelser om afstand til naboer, natur m.v. samt fast låg. Ifølge Varde Kommune vil den årlige ammoniakfordamning under disse forudsætninger kun være på 12 kg. Varde Kommunes hørings svar er vedlagt et beregningseksempel.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Efter den gældende bekendtgørelse beregnes ammoniakemissionen ud fra dels husdyrbrugets produktionsareal, dels husdyrbruget anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning henholdsvis fast husdyrgødning.

Til det af Landbrug & Fødevarer anførte om, at anlæg til opbevaring af fast og flydende husdyrgødning skal kunne etableres, udvides og ændres efter anmeldelse, bemærkes, at den gældende regulering faktisk bygger på stipladsmodellen, hvorefter der er fastlagt et beregningsgrundlag baseret på produktionsarealet i staldene og overfladearealet på opbevaringsanlæggene. Det er forudsat i loven, at i situationer, hvor produktionsareal eller overfladeareal udvides, vil der som absolut hovedregel være behov for en godkendelse eller tilladelse, men ministeriet er indstillet på en nærmere dialog med erhvervet og andre interessenter om mulighederne for en anmeldeordning for gyllebeholdere.

Til Varde Kommunes forslag om en anmeldeordning for lukkede fortanke bemærkes, at sådanne fortanke anses for en del af staldanlægget og i så henseende i et vist omfang kan sidestilles med gyllekanaler. Kapaciteten af både fortanke og gyllekanaler kan medregnes i forhold til opfyldelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, men fortanke og gyllekanaler betragtes ikke som opbevaringsanlæg. Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 2, nr. 27, er fortanke til flydende husdyrgødning en del af opsamlingsanlægget, hvorved forstås anlæg til midlertidig opsamling af husdyrgødning i tilknytning til staldanlægget. Fortanke skal efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 9, stk. 4, have fast overdækning.

Efter de tidligere gældende regler kunne etablering af fortanke anmeldes, hvis de overholdt enkelte betingelser om afstand til byzone, nabobeboelse, natur m.v. Etablering af sædvanlige nedgravede og

lukkede fortanke på 100-150 m³ vil imidlertid efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse have karakter af bagatelagtige ændringer, som – i modsætning til etablering af gyllekanaler – kan foretages uden godkendelse, tilladelse eller anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. De almindelige afstandskrav til byzone, nabobeboelse m.v., natur m.v. for husdyranlæg, som gælder efter §§ 6-8 i husdyrbrugloven skal dog overholdes.

Ønske om ny anmeldeordning for ændring i mælkeydelse

Landbrug & Fødevarer ønsker en anmeldeordning for ændringer i mælkeydelse, således at en bestemt større mælkeydelse ske opnås efter anmeldelse, hvis antallet af malkekøer ikke forøges.

Landbrug og Fødevarer redegør nærmere for, at en ydelsesfremgang ud over den forudsatte ydelse kræver en tilsvarende nedgang i antallet af malkekøer, hvis husdyrbruget er godkendt efter de tidligere gældende regler. En øget mælkeydelse vil i disse tilfælde udløse krav om en ny samlet tilladelse eller godkendelse, hvilket anses for unødvendigt omfattende, idet der er bred enighed om, at en stigning i mælkeydelsen med et uændret antal malkekøer ikke vil medføre en forøget emission af hverken ammoniak eller lugt. Det anføres desuden, at ønsket er en logisk følge af, at udbringningsarealerne ikke længere er en del af godkendelsen m.v.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Miljø- og Fødevarerministeriet er enig med Landbrug & Fødevarer i, at vilkår om en maksimal mælkeydelse, der er fastsat i visse godkendelser til husdyrbrug med malkekøer efter de tidligere regler, er fastsat af hensyn til den producerede mængde husdyrgødning, som både var grundlaget for emissionsberegningerne af ammoniak og for miljøvurderingerne af arealerne.

Eksisterende vilkår om udbringningsarealerne er bortfaldet som følge af den lovændring, der trådte i kraft 1. august 2017. Vilkår om maksimal mælkeydelse er dog ikke egentlige arealvilkår, og de er derfor ikke bortfaldet umiddelbart som følge af lovændringen. Med lovændringen er beregningsgrundlaget for ammoniakemissionen fra staldene samtidig ændret til en emission pr. m² produktionsareal. Øget mælkeydelse fra det samme antal køer forøger således ikke emissionen af ammoniak og lugt med det nye beregningsgrundlag.

Vilkår om maksimal mælkeydelse i eksisterende godkendelser supplerer således efter ministeriets opfattelse de almindelige vilkår om produktionsrammen udtrykt i antal dyr (og dyrenheder). Ministeriet er derfor også enig i, at hensynet bag vilkår om maksimal mælkeydelse ikke længere er relevant. Det afgørende er derimod, at der er vilkår om den maksimale produktion udtrykt i antallet af malkekøer, som husdyrbruget er bundet af, således at besætningen af malkekøer omfattet af en eksisterende godkendelse ikke vil kunne udvides uden godkendelse eller tilladelse efter de nugældende regler.

Miljø- og Fødevarerministeriet har på den baggrund foretaget en ændring i bekendtgørelsens § 17, således at udvidelse af mælkeydelsen ud over rammerne i vilkår om maksimal ydelse i godkendelser og tilladelser efter de nu ophævede regler i husdyrbruglovens §§ 10-12 kan ske efter anmeldelse. Reglen betyder, at produktionsændringer, der alene indebærer en større mælkeydelse pr. malkeko, ikke udløser krav om godkendelse eller tilladelse efter husdyrbruglovens §§ 16 a eller 16 b, forudsat det maksimale antal malkekøer på husdyrbruget er lagt fast i den gældende godkendelse eller tilladelse. Som led i behandlingen af anmeldelsen om udvidelse af mælkeydelsen vil kommunalbestyrelsen lade vilkåret om maksimal mælkeydelse bortfalde, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 6, hvis betingelserne for anmeldelsen er opfyldt.

Reglen giver alene mulighed for, at mælkeydelsen pr. dyr kan være større end det, der ellers ville følge af et eksisterende vilkår. Reglen indeholder ingen mulighed for at få flere køer på husdyrbruget, end

det hidtil lovlige antal på husdyrbruget, dvs. antal, der er givet lov til i godkendelsen eller tilladelsen, og som ikke måtte være bortfaldet som følge af kontinuitetsbrud.

Godkendelse, tilladelse og revurdering af godkendelser (afsnit V)

KL anfører, at det følger af udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 5, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan fravige kravene til BAT for nye og eksisterende stalde, hvis ansøgeren godtgør, at kravet konkret ikke vil være proportionalt som følge af den eksisterende indretning og drift. KL spørger på den baggrund, hvor store afvigelser kommunerne kan acceptere og samtidig BAT-konklusionerne og henviser herved også til IE-direktivets artikel 14, stk. 3 og 4.

KL bemærker til § 30, stk. 1, nr. 2, at bestemmelsen bør ændres, da den giver anledning til en del drøftelser og spørgsmål og ikke fortolkes ens landet over, herunder om der skal være i alt 7 eller i alt 8 bygninger, for at der kan være tale om en samlet bebyggelse.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Hvad angår undtagelsesbestemmelsen i § 24, stk. 5, set i forhold til IE-direktivets muligheder for at undtage fra BAT-konklusionernes emissionsgrænseværdier bemærkes, at direktivet ikke sætter en grænse for, hvor store fravigelser, der tillades. Fravigelsen skal dog ske under hensyntagen til proportionalitetsprincippet, dvs. der skal være tale om uforholdsmæssigt store omkostninger. I overensstemmelse hermed er der tale om en snæver undtagelsesbestemmelse i § 25, stk. 5.

For så vidt angår begrebet samlet bebyggelse i bekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2, der blev indsat i bekendtgørelsen af 23. juni 2017, er der indholdsmæssigt tale om en videreførelse af de tidligere gældende regler og praksis, herunder at der skal som minimum være 8 beboelsesbygninger i alt for at samlet bebyggelse kan komme på tale: 1 beboelsesbygning, der måles fra, og flere end 6 – dvs. 7 eller flere – beboelsesbygninger inden for 200 m fra den beboelsesbygning, der måles fra.

Dette er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens vejledende svar af 8. november 2017 om samlet bebyggelse, <http://husdyrvejledning.mst.dk/helpdesk/helpdesk-svar/samlet-bebyggelse/> og Miljøstyrelsens vejledende svar af 23. november 2017 om udmålingen i forhold til samlet bebyggelse, <http://husdyrvejledning.mst.dk/helpdesk/helpdesk-svar/udmaaling-af-200-m-fra-bolig-for-at-bestemme-om-der-er-samlet-bebyggelse/>

Krav til indretning og drift af visse husdyrbrug (kapitel 15)

Landbrug & Fødevarer mener, at der ved klar vejledning bør sikres en ensartet fortolkning af det foreslåede dokumentationskrav i § 36, stk. 2, og at dokumentationskravet bliver administrativt enkelt. Så vidt muligt bør der tænkes i synergi med eksisterende systemer og dokumentationskrav. Landbrug & Fødevarer indgår gerne i en nærmere drøftelse herom.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Miljø- og Fødevareministeriet er enig i, at dokumentationskravet skal være så administrativt enkelt som muligt. Der forventes udarbejdet nærmere vejledning herom.

Administrative bestemmelser (afsnit VI)

KL bemærker, at det er godt, at det defineres i § 42, hvornår miljøledelsen skal være implementeret, men efterspørger nærmere definition af, hvad der forstås ved miljøledelsessystem, oplysning om hvor det kan findes, og at det på anmodning skal kunne fremvises for miljømyndigheden.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er en skærpelse, at reglen om tidsbegrænsning af godkendelser er udvidet til at omfatte tilladelser og mener, at reglen fortsat kun skal gælde godkendelser.

KL bemærker til forslaget om digital offentliggørelse, at der kan herske tvivl om, hvorvidt annoncering skal ske på kommunens hjemmeside, eller om DMA kan benyttes. Det bør entydigt fremgå, om annoncering på DMA er tilstrækkeligt, hvilket anføres ikke at være et problem, hvis kommunen må annoncere på egen hjemmeside.

Landbrug & Fødevarer fremhæver vigtigheden af, at regelsæt om fortrolighed iagttages i forbindelse med digital offentliggørelse af alle høringer og afgørelser.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Til KL's bemærkninger om miljøledelsessystem skal Miljø- og Fødevareministeriet henvise til, at et miljøledelsessystem i bekendtgørelsens forstand er et system, der som minimum rummer de elementer, der er nærmere beskrevet i § 42, herunder nærmere angivne dokumenter. På baggrund af bemærkningerne, er det blevet præciseret i bestemmelsen, at dokumentationen for miljøledelsessystemet skal kunne fremlægges i forbindelse med tilsyn.

På baggrund af ønsket om, at tidsbegrænsning ikke omfatter tilladelser, er bekendtgørelsen ændret i forhold til høringsversionen, således at bestemmelsen om tidsbegrænsning alene omfatter godkendelser.

Forslaget om digital offentliggørelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre information og afgørelser digitalt, jf. § 55 i husdyrbrugloven. Offentliggørelse af, at der er truffet en afgørelse, jf. § 55, stk. 5, i husdyrbrugloven kan f.eks. ske ved annoncering på kommunens hjemmeside med oplysninger om, hvor offentligheden kan få yderligere information om afgørelsen.

Miljø- og Fødevareministeriet er enige med Landbrug & Fødevarer i, at det ved digital offentliggørelse er vigtigt at være opmærksom på de begrænsninger, der kan følge af regler om fortrolighed og behandling af persondata. Reglerne om behandling af persondata findes i lov om behandling af personoplysninger (persondataloven), der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. Den 25. maj 2018 afløses persondataloven af EU's databeskyttelsesforordning.

Bemærkninger til teksten i bekendtgørelsens bilag

Bilag 1

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det gældende oplysningskrav i bekendtgørelsens bilag 1, pkt. B, nr. 1, om eventuelle driftsforskrifter, målfaste konstruktions- og plantegninger m.v. bør ændre således, at ”målfaste konstruktions-” udgår. Det anføres, at der ikke i en miljøsag kan være grundlag for at ønske målsatte konstruktionstegninger. Det må være forbeholdt en senere byggesag. Der ses heller ikke at være behov for målsatte plantegninger, da oplysning om produktionsareal, staldsystem og dyretype vil udgøre et tilstrækkeligt grundlag til at behandle sagen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Efter Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse vil en ansøgning, afhængig af hvad der ansøges om, skulle indeholde afløbs-, konstruktions- og byggetegninger, plantegninger m.v. Hvis der ikke foreligger egentlige byggetegninger – f.eks. fordi de først udarbejdes til brug for byggesagsbehandlingen – må ansøger beskrive det ansøgte og f.eks. udarbejde en målfast plantegning, der viser bebyggelsens placering eller staldindretningen m.v., herunder således at der tilstrækkelige oplysninger til, at produktionsarealet kan fastlægges. De oplysninger, der gives i husdyrgodkendelse.dk bygger på i første omgang på en indtegnning af bygningspolygonen på et mere oversigtligt kort. Dette vil oftest ikke være præcist nok til, at produktionsarealet kan fastlægges entydigt som grundlag for fastsættelsen af vilkår om det

lovlige produktionsareal og kommunen efterfølgende tilsynsvirksomhed og vil derfor skulle suppleres af mere detaljerede og præcise tegninger m.v.

Bilag 3, pkt. A

KL bemærker om tabel 1 i bilag 3, pkt. A, at den angiver den faktiske ammoniakemission fra et givet staldsystem, mens tabel 4 angiver BAT-kravet for nye staldsystemer. I visse tilfælde er faktoren (BAT-kravet) i tabel 4 højere end emissionsfaktoren i tabel 1. KL anfører herved, at BAT-kravet aldrig burde give mulighed for en højere emission, end det som dyretypen på et givent staldsystem giver anledning til. KL henviser til følgende staldsystemer og dyretyper:

	Tabel 1	Tabel 4
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0,56	0,58
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1,4	1,62
Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0,58	1,5

KL mener ikke, at det er klart i afsnittet om eksisterende stalde, hvornår tabel 5 – og ikke emissionsfaktorerne i tabel 1 – skal anvendes. KL spørger, om det kun gælder for staldafsnit, der er godkendt eller anmeldt m.v. efter de tidligere gældende regler. Desuden undrer KL sig over, at emissionsfaktoren på 0,67 i tabel 5 for Malkekøer, kvier og stude; Fast drænet gulv med skraber og ajle-afløb er præcist samme tal som i tabel 1.

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det af teksten i bilag 3, pkt. A, nr. 2, der er foreslået justeret, fremgår tydeligt, at faktorerne i tabel 4 og 5 kan fraviges efter § 24, stk. 5.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Til KL's bemærkninger om sammenhængen mellem faktorerne i tabel 1 og tabel 4 og 5, bemærkes, at BAT-kravet til nye stalde i en række tilfælde er fastsat således, at flere staldsystemer kan overholde BAT-kravet. I sådanne tilfælde, hvor der ikke er yderligere krav, der kan pålægges et sådant staldsystem, vil BAT-kravet til den eksisterende stald være staldens aktuelle emission, der derved godt kan være lavere end kravet til en ny stald.

I teksten til bilag 3, pkt. A, nr. 2, er indføjet en henvisning som foreslået af Landbrug & Fødevarer.

Bilag 3, pkt. C

Landbrug & Fødevarer anser den foreslåede ændring af overskriften til bilag 3, pkt. C, nr. 2, for en væsentlig skærpelse, der vil medføre uensartet sagsbehandling og dermed usikkerhed. Landbrug & Fødevarer mener, at overskriften i den gældende bekendtgørelse skal fastholdes, idet de anførte typer af arealer *ikke* skal medregnes i produktionsarealet.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Efter Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse er der ikke tale om en skærpelse, men om en præcisering. Ansøgeren kan vælge at regne de pågældende arealer med i produktionsarealet. Hvis det fremgår af ansøgningen, at de ikke skal medregnes, vil kravene til effektiv rengøring efter § 38 skulle iagttages.

Bilag 4

KL undrer sig i tilknytning til anmeldeordningen i § 15 over, at der ikke er foreslået ændringer af bilag 4, idet der findes mange velafprøvede teknologier, som kunne optræde på bilaget. I øjeblikket er der

kun gylleforsuring i bilaget. Det vurderes på den baggrund, at bilaget kun yderst sjældent vil kunne anvendes.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det er rigtigt, at der aktuelt kun er én teknologi, gylleforsuring i svinestalde på bilag 4, og at anmelderordningen i § 15 på den baggrund har et snævert anvendelsesområde. Det er hensigten at udvide bilag 4 løbende og i det omfang, der findes at være teknologier m.v., som er egnede til faste driftskrav uden konkrete vurderinger fra kommunens side, og som uden videre kan erstatte konkrete vilkår om indretning og drift af anden teknologi.